

§ 72

Svar på motion om mer trygghet för Uppsalaborna från Therese Rhann (-)

KSN-2022-00673

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. **att** besvara motionen med föredragning i ärendet.

Sammanfattning

Therese Rhann (-) föreslår i en motion väckt 28 februari 2022

- att satsningen på ordningsvakter fördubblas och att de ska finnas överallt där tryggheten hotas, samt
- att ordningsvaktsstyrkan helt och hållet ska stå under Uppsala kommuns befäl för att säkerställa goda arbetsvillkor och insyn.

Beslutsunderlag

- Arbetsutskottets förslag 14 mars 2023 § 80
- Tjänsteskrivelse daterad 16 februari 2023
- Bilaga, Motion om mer trygghet för Uppsalaborna från Therese Rhann (-)

Yrkanden

Therez Almerfors (M), Ehsan Nasari (C) och Jennie Claesson (L) yrkar avslag till motionens andra att-sats.

Jonas Segersam (KD) och Kent Kumpula (SD) yrkar bifall till arbetsutskottets förslag.

Beslutsgång

Ordföranden finner först att kommunstyrelsen besvarar motionens första att-sats

Ordföranden ställer därefter arbetsutskottets förslag att besvara motionens andra att-sats mot Therez Almerfors (M) med fleras yrkande att avslå densamma och finner att kommunstyrelsen besvarar motionens andra att-sats.

Reservationer

Therez Almerfors (M), Ehsan Nasari (C), Jennie Claesson (L) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande och med följande motivering:

Den otrygghet och brottsutsatthet som både invånare och företagare vittnar om måste bekämpas. I Alliansens budget föreslog vi ett utökat område för ordningsvakter vid särskilt brottsutsatta områden, även på landsbygden. Vi ser däremot inget syfte till att ordningsvaktsstyrkan helt och hållet ska stå under Uppsala kommuns befäl utan vill även framgent att kommunen arbetar med flera olika aktörer, men med samma mål – att Uppsala ska vara en trygg kommun för alla som vistas i den.

Särskilda yttranden

Kent Kumpula (SD) lämnar följande särskilda yttrande:

Motionen är för dåligt utformad för att kunna annat än besvaras, men vi håller med om andemeningen att kommunen behöver fler ordningsvakter för att öka tryggheten. Det är sorgligt och beklagligt att kommunen tvingas ”laga och lappa” tryggheten på våra gator och torg genom kommunala ordningsvakter. Det är i grund och botten polisen som ska, eller borde, upprätthålla lag och ordning i det offentliga rummet.

Jonas Segersam (KD) anmäler följande särskilda yttrande:

Kristdemokraterna var i vår budget för 2017 det parti som lanserade förslaget om kommunala ordningsvakter i Uppsala. Redan följande år införde S-V-MP-majoriteten ordningsvakter på försök, och vi har sedan sett hur denna viktiga funktion permanentats och utökats för ökad trygghet för Uppsalaborna.

Vi har från vår sida hela tiden sagt att ordningsvakter skulle kunna finnas i kommunen, både som egenanställd personal och som en upphandlad tjänst, varför vi anser att motionen från Therese Rhann bör besvaras. Det är inte driftsformen för de kommunala ordningsvakterna som är det viktiga utan funktionen, kontinuiteten och samarbetet med både övrig kommunal förvaltning (exempelvis socialtjänsten) och externa aktörer (främst polisen).

Kommunstyrelsen
Protokollsutdrag

Datum:
2023-03-29

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

§ 80

Svar på motion om mer trygghet för Uppsalaborna från Therese Rhann (-) KSN-2022-00673

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

1. **att** besvara motionen med föredragning i ärendet.

Sammanfattning

Therese Rhann (-) föreslår i en motion väckt 28 februari 2022

- att satsningen på ordningsvakter fördubblas och att de ska finnas överallt där tryggheten hotas, samt
- att ordningsvaktsstyrkan helt och hållet ska stå under Uppsala kommuns befäl för att säkerställa goda arbetsvillkor och insyn.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 16 februari 2023
- Bilaga, Motion om mer trygghet för Uppsalaborna från Therese Rhann (-)

Yrkanden

Therez Almerfors (M) och Ehsan Nasari (C) yrkar att motionens första att-sats ska besvaras och att den andra ska avslås.

Jonas Segersam (KD) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställer förvaltningens förslag mot Therez Almerfors (M) med fleras yrkande och finner att arbetsutskottet bifaller förvaltningens förslag.

Kommunstyrelsens arbetsutskott
Protokollsutdrag

Datum:
2023-03-14

Reservation

Therez Almerfors (M) och Ehsan Nasari (C) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Särskilda yttranden

Stefan Hanna (UP) lämnar följande särskilda yttrande:

Utvecklingspartiet demokraterna anser att det är Polisen som ska vara ansvarig för ordningen i det offentliga rummet.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunledningskontoret
Tjänsteskrivelse till kommunstyrelsen

Datum:
2023-02-16

Diarienummer:
KSN-2022-00673

Handläggare:
Andreas Croner

Svar på motion om mer trygghet för Uppsalaborna från Therese Rhann (-)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. **att** besvara motionen.

Ärendet

Therese Rhann (-) föreslår i en motion väckt 28 februari 2022

- att satsningen på ordningsvakter fördubblas och att de ska finnas överallt där tryggheten hotas, samt
- att ordningsvaktsstyrkan helt och hållet ska stå under Uppsala kommuns befäl för att säkerställa goda arbetsvillkor och insyn.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret.

Föredragning

Uppsala kommun anlitar ordningsvakter som för närvarande tjänstgör i centrala Uppsala. Ordningsvakternas uppgift är att öka tryggheten, i första hand genom dialog med människor som verkar och rör sig i området. För att ordningsvakterna ska få verka har kommunen ansökt och fått tillstånd för så kallat LOV 3-område (3 § lagen (1980:578) om ordningsvakter). Inom LOV 3-områden har alla ordningsvakter befogenhet att ingripa med stöd av lag.

Ansökan om ett LOV3-område ställs till Polismyndigheten. Det finns ett antal krav som ska uppfyllas för att ansökan ska godkännas. Det gäller till exempel att det finns

dokumentation av problemen i sökt område, samt att polisen inte ska ha tillräckliga resurser för att själva kunna verka i området på ett tillfredställande sätt.

Kommunledningskontoret sökte till exempel om LOV 3 område i Gränby 2020 men fick inte detta godkänt. Att göra ansökningar för att ordningsvakter ska kunna verka i hela kommunen är därmed inte möjligt med gällande lagstiftning.

Uppsala kommun har valt att upphandla bevakningstjänsterna av ett externt bolag. Frågan om att anställa ordningsvakter och driva verksamheten i egen regi i stället för att upphandla har inte utretts. När verksamheten startade sommaren 2017 fanns det inte tid för andra arrangemang. Flexibiliteten att snabbt kunna skala upp och ned resurserna utifrån ändrade tillstånd och behov har därefter nyttjats regelbundet och bedömts överväga eventuella andra intressen.

I november 2019 beslutade regeringen om en utredning av regelverket för ordningsvakter med syfte att modernisera och effektivisera regelverket och anpassa det till dagens förhållanden [En ny lag om ordningsvakter m.m. SOU 2021:38 \(regeringen.se\)](#). I förslaget om en ny lag om ordningsvakter anges olika skäl för att ordningsvaktsutbildningen ska förstärkas. I förslaget skrivs att det bör anges i ordningsvaktsförordningen att en ordningsvakts grundutbildning ska uppgå till minst 160 timmars utbildning (att jämföras med nuvarande 80 timmar). Polismyndigheten ska även fortsättningsvis ha möjlighet att erbjuda fortbildning och påbyggnadsutbildningar. Uppsala kommun kommer att bevaka den nya lagstiftningen som kan innebära möjligheter att agera ur ett bredare perspektiv.

Kommunen har i upphandlingen med bevakningsföretaget ställt krav på väktares och ordningsvaktars arbetsvillkor. Bevakningsföretaget är anslutet till ett centralt kollektivavtal och deras personal ska ha adekvat utbildning i enlighet med respektive tjänst. Utöver de grundläggande kraven i upphandlingen är bevakningsföretaget ISO-certifierade enligt ISO 45001:2018 Arbetsmiljö. Företaget har även en policy och strategi för arbetsmiljöarbetet inklusive ett verktyg för enkel rapportering av tillbud och skador samt en visselblåsarfunktion. Bevakningsföretaget är anslutet till UN Global Compact som ska verka för mänskliga rättigheter och mot korruption.

Parallellt med arbetet med ordningsvakter och väktare arbetar Uppsala kommun aktivt med både det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet. Ett nytt program för trygghet, brottsförebyggande och säkerhet arbetades fram under 2022 som kommunfullmäktige beslutade om 29 augusti 2022 §305. Programmet anger Uppsala kommuns fortsatta inriktningar och målsättningar för arbetet.

Genom metoden Effektiv Samordning för Trygghet (EST) arbetar kommunen trygghetsskapande i samverkan med polis och andra aktörer utifrån ett kunskapsbaserat arbetssätt. Genom att samverka kring frågorna på ett strukturerat sätt och gemensamt analysera, prioritera och följa upp insatser ökas tryggheten i det offentliga rummet. Utöver detta arbetar kommunen bland annat med områdesarbete, platssamverkan, medborgarlöften och dialoger för att skapa trygghet i det offentliga rummet inom Uppsala kommun.

I mars 2022 infördes en satsning med väktare i Uppsala kommun, som ett komplement till de kommunala ordningsvakterna, ungdomsjouren och polisen. Vaktarna (kopplat till EST-arbetet) har inte samma befogenheter som ordningsvakterna men kan ändå genom observationer, dialoger och rapporter väsentligt bidra till ökad säkerhet och trygghet. Det krävs inget tillstånd för att tillhandahålla väktartjänster och därför kan väktare röra sig obehindrat i kommunen efter behov.

En utvärdering av de kommunala ordningsvakterna genomfördes under våren 2021. Som ett resultat av den utvärderingen fattade kommunstyrelsen beslut 7 april 2021 §97 om att undersöka utvecklingsmöjligheter för verksamheten med de kommunala ordningsvakterna. Undersökningen var planerad för återrapportering till kommunstyrelsen i augusti 2023. Den nya lagstiftningen om ordningsvakter som beskrivs ovan, och som undersökningen är beroende av, är dock framflyttad till årsskiftet 2023/2024 så den slutliga återrapporteringen kommer att behöva senareläggas till 2024.

Motionärens frågeställningar ingår således redan i det pågående utredningsarbetet kommunstyrelsen beslutat om, där en uppdatering av lagstiftningen på området också är kommande, samt i det beslutade programmet för trygghet, brottsförebyggande och säkerhet.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt i ärendet.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 16 februari 2023
- Bilaga, Motion om mer trygghet för Uppsalaborna från Therese Rhann (-)

Kommunledningskontoret

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Ingela Hagström
Utvecklingsdirektör och
biträdande stadsdirektör

MOTION OM MER TRYGGHET FÖR UPPSALABORNA – INRÄTTA EN KOMMUNAL ORDNINGSVAKTSSTYRKA

Uppsala har blivit en otrygg stad! Sedan 2018 och fram till den 31:a augusti 2020 hade Uppsala län 80 skjutningar vilket i förhållande till folkmängd var den högsta siffran i landet. Anmälda brott bland unga i Uppsala har ökat kraftigt och i stadsdelar som Gottsunda, Gränby och Stenhagen är skadegörelse, hot och drogförsäljning vardag vilket resulterat i en otrygg och osäker miljö för den stora majoriteten laglydiga. Vi är helt enkelt väldigt långt från de mål som den styrande majoriteten säger sig vilja nå - att tryggheten ska öka och att Uppsala inte ska ha någon utsatt stadsdel.

Samtidigt som laglösheten breder ut sig drar sig det offentliga samhället tillbaka. De senaste åren har det rapporterades om att antalet poliser i yttre tjänst minskat i absoluta tal samtidigt som Sveriges befolkning har ökat. Staten gör alltså i praktiken allt mindre för att stävja och bekämpa en ökande brottslighet. Jag tänker aldrig acceptera att arbetarklassens livsmiljöer förpestas av kriminalitet. Jag tänker inte tala om brottsligheten, vi ska bekämpa den. Här i Uppsala ska vi inte nöja oss med att tala om sociala insatser och välfärd som enda botemedel mot brott utan vi anser att kraftfulla repressiva åtgärder måste sättas in direkt mot dem som sprider rädsla och otrygghet i vår stad.

I Uppsala kommun kan vi naturligtvis inte styra över kriminalpolitiken på riksnivå, men kommunen måste göra allt vad den kan för att öka tryggheten för vanligt folk. Jag välkomnar därför den satsning på ordningsvakter i centrala staden och i Gottsunda som genomförts under senare år. Ordningsvakter ska finnas i fler områden, inte bara i centrala staden och i Gottsunda som idag, utan överallt där tryggheten behöver fredas.

Systemet med ordningsvakter behöver också ges fastare och mer rättssäkra former. Ordningsvakterna ska anställas direkt av kommunen och stå under dess direkta befäl. På så sätt säkerställs demokratisk insyn och kontroll i en verksamhet som inte sällan innefattar användning av tvång och våld mot enskilda människor. Vidare råder då ingen tvekan om att offentlighetsprincipen gäller inom hela den ordningsvaktsverksamhet som finansieras med Uppsalabornas skattemedel. Genom att anställa ordningsvakterna direkt i kommunen kan kommunen också direkt säkerställa att ordningsvakternas arbetsvillkor är goda och lönerna avtalsenliga. Sist men inte minst skulle det innebära att Uppsalabornas pengar, om ordningsvakterna anställs direkt i den kommunala förvaltningen, inte göder ägarna till privata vaktbolag.

Jag yrkar att:

- Satsningen på ordningsvakter fördubblas och att de ska finnas överallt där tryggheten hotas.
- Att ordningsvaktsstyrkan helt och hållet ska stå under Uppsala kommuns befäl för att säkerställa goda arbetsvillkor och insyn.

Therese Rhann(-)